

Sirkka Saarinen, toimittaja

1 - 3

Lammi-Kivitalojen messutalo Villa Valo. Lammi-Kivitalojen seinärakenteen eristeenä on energiatehokkaampi, kierrätettävä ja päästövapaa Neopor, jolla päästään uusiin energiamääräyksiin. Neoporin eristyskyky perustuu sen sisältämään grafiittiin, jonka ansiosta suuri osa infrapuna- eli lämpösäteilystä heijastuu takaisin eikä pääse seinän läpi. Neoporin lämmöneristävyyden on 20 % parempi kuin perinteisen EPS:n.

Kesän 2010 Asuntomessut Kuopiossa ovat ohi. Kauliissa saaristomaisemassa, Lehtoniemen Helmessä on nyt päästy asumisen arkeen ja odotetaan ensimmäistä talvea. Talven pakkasia voinevat levollisesti odottaa ainakin ne 17 perhettä, joiden uudessa kodissa on kivrunko.

Tänä kesänä messuasuntoja esiteltiin 39 kappaletta: 34 omakotitaloa, yksi paritalo ja kaksi rivitaloa. Talot ovat paitsi ulkoasultaan myös runkomateriaaleiltaan monimuotoisia: runkoratkaisuna on käytetty niin kiveä kuin puuta.

Kivinen runko on peräti 17 messukodissa. Kiveä niissä on käytetty monessa muodossa: betoniharkkoa, kevytsoraharkkoa, eristeharkkoa, betonielementtejä, tiiltä, siporexia.

Suurin osa kivijulkisivuista on rapattu, yhdessä kohteessa harkkorungon verhoilu on käytetty lisäksi puuta.

KIVITALOT YLEISÖN SUOSIKKEJA

Kivitalot olivat myös messukävijöiden suosikkeja. Lammi-Kivitalojen messutalo Villa Valo voitti kaikki kolme sarjaa: Paras Talo, Paras Sisustus ja Paras Piha. Bassotalo Villa Oliver oli puolestaan yhtä selvä kakkonen kaikissa kolmessa äänestyksessä. Äänestystulokset perustuvat Suomen Asuntomessujen tekemään kävijätutkimukseen, johon osallistui 6 650 kotitaloutta.

Villa Valo on kaksikerroksinen pientalo, jonka huoneistoala on 344 neliötä. Talon pääsuunnittelija on arkkitehti Reijo Mitrinen QVIM Arkkitehdit Oy:stä. Kahdelle aikuiselle osin edustustarkoituksiin suunnitellussa Villa Valossa on vaikutteita Alvar Aallon kynänsäältä, ja toisaalta kaikuja klassismista ja funkkiksesta.

Talon sijainti Kallaveden rannassa vaikutti paljon suunnitteluun; perusratkaisu korostaa valoa, avaruutta ja luonnonläheisyyttä. Villa Valo on pelkistetyt kaunis ja siinä näkyy paikallisten ammattilaisten kädenjälki lukemattomissa yksityiskohdissa niin sisällä kuin ulkona.

Lammi-Kivitalojen filosofiassa korostuu perusteellinen suunnittelu, jossa huomioidaan tilaajan tarpeiden lisäksi rakennuspaikka, ympäröivä luonto, energiatehokkuus ja rakennusbudjetti.

"Kivitalon rakenteiden massiivisuus on hyvä lähtökohta energiatehokkaisiin ratkaisuihin. Lammi-Kivitalojen seinärakenteen eristeenä on ollut vuodesta 2009 alkaen entistä energiatehokkaampi, täysin kierrätettävä ja päästövapaa Neopor, jolla päästään uusiin energiamääräyksiin muuttamatta seinärakenteen ulkomuotoja", Lammi-Kivitalot Oy:n toimitusjohtaja Tatu Jokisalo kertoo.

Bassotalo Villa Oliverin päänyttelilleasettaja oli Basso Building Systems ja arkkitehtisuunnittelija oli arkkitehti Heikki Tegelman. Villa Oliver on Leca Design -matalaenergiatalo. Talossa on harkkorunko ja ontelolaattaväliä pohjat. Harkkojulkisivu on rapattu. Kaksikerroksisessa, 250 neliön talossa messuyleisö arvosti erityisesti modernin kivitalon varmaotteista ulkonäköä, valoisuutta ja hyvää laatua.

2

Artikkelin valokuvat: Suomen Asunomessut ellei toisin mainittu

3

4

ENERGIATEHOKKUUDESTA EDETTY TEORIASTA KÄYTÄNTÖÖN

Jokisalonkin korostama energiatehokkuus on osaltaan nostanut kivirungon suosiota omakotitaloissa. Energiatehokkuus oli myös yksi Kuopion Asunomessujen teemoista: suurin osa messutaloista onkin energiatehokkuudeltaan parhaassa A-luokassa, matalaenergiataloja on useita ja kaksi taloa voi luokitella passiivitaloksi.

Kivi on lämmönvaraus- ja tiiveysominaisuuksiensa ansiosta erinomainen matalaenergia- ja passiivitalojen rakennusmateriaali. Massiivinen kivirakenne kerää lämpöä ja tasaa lämmönvaihteluita talon sisällä, kivitalo on talvella lämmin ja kesällä viileä. Lattialämmitys toimii parhaiten kivitaloon asennettuna, koska lämpöenergia varautuu ensin rakenteisiin ja vapautuu sitten tasaisesti huoneistoon. Kivi eristää tehokkaasti myös liikenteen melun ja huoneesta toiseen kantautuvat äänet. Kestävyys ja paloturvallisuus mahdollistavat alhaisemmat vakuutusmaksut kuin vaikkapa puurakenteisissa taloissa.

5

Myös messujen ainoa paritalo on kiveä, *LämpöHelmessä* on betonielementtirunko. *Betonimestarit Oy:n BM-kivitalo* on nopea rakentaa, sillä sen runko-osat ja julkisivu toimitetaan tontille valmiina. Runko ja pintavalmis ulkoseinä valmistuvat vesikattoon asti noin neljässä viikossa, minkä jälkeen rakentaminen jatkuu sisätiloissa suojassa sateilta ja tuulelta.

BM-Kivitalo on joustava muoto- ja tilaratkaisujen suhteen, joten se on aina yksilöllinen, kuten Kuopion LämpöHelmikin. Kivitalon ulkoasun elävöittämiseen on monia vaihtoehtoja, esimerkiksi tiilipintainen elementti, harjattu tai valmiiksi rapattu elementti ja maalattu betoni tai graafinen betoni.

4 - 6

Villa Oliver on Leca Design -matalaenergiatalo. Talossa on harkkorunko ja ontelolaattavälijohjat.

6

7

LämpöHelmi sai tunnustuksen jo ennen messujen avaamista: *Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL:n asiantuntijaraati* valitsi *LämpöPlus Oy:n* rakennuttaman talon talotekniikan osalta messujen mallikkaimmin toteutetuksi kohteeksi. Raadin mukaan LämpöHelmessä on toteutettu rohkeasti uusia innovaatioita ja hyödynnetty aurinkoenergiaa. Kohteen ensisijainen lämmitysjärjestelmä toimii ilma-vesilämpöpumpuilla. Kiitosta keräsi lisäksi se, että rakennuksessa on otettu huomioon tulevaisuuden kiristyvät energiamääräykset.

Messujen *Italia-talo* sai julkisuutta erityisesti sisutuksensa takia, olihan sisustajana tunnettu koreografi ja tanssija *Jorma Uotinen*. Hänenkin sisustukselleen raamit loi kivi. Italia-talossa on *HB-Priima Kivitalojen* runkopaketitratkaisu, jossa runkoratkaisuna on PEH 380 muurattava eristeharkko.

KUOPIO HOUSING FAIR EXHIBITS SEVERAL MASONRY BUILDINGS

The summer 2010 Housing Fair in Kuopio presented 39 new homes: 34 single-family houses, one semi-detached house and two row houses. The houses represent versatile styles in both external appearance and frame materials. Both masonry and timber frames have been used. A masonry frame is found in as many as 17 of the houses, and many different masonry materials have been used: concrete blocks, lightweight blocks, insulation blocks, precast concrete elements, brick, siporex.

Most of the masonry facades are rendered; in one house wood has also been used as cladding on the block frame.

Several factors contribute to the popularity of masonry construction, such as good energy, fire safety and maintenance properties. One reason for the larger number of masonry houses in Kuopio than at previous Housing Fairs is the form of the terrain. In houses built on a hillside blocks provide the best building method for the first storey and it is then easy to implement the rest of the frame using the same material.

Concrete and brick are considered durable materials and often selected as frame material for prestigious locations, such as the shore plots at the Housing Fair.

7 - 9

Betonimestarit Oy:n messutalo LämpöHelmi on BM-kivitalo. Betonielementtirakenteisen talon runko-osat ja julkisivu toimitetaan tontille valmiina.

Betonimestarit Oy

8

9

10

10, 11

Messujen Italia-talossa on HB Betoniteollisuus Oy:n valmistaman HB-Priima Kivitalojen runkopaketitratkaisu, jossa runkoratkaisuna on PEH 380 muurattava eristeharkko.

11

ALUEVALVOJA PÄÄSI PAPERITÖISTÄ TYÖMAALLE

12

12

Esa Koponen kertoo, että arvostetulle paikalle halutaan tehdä arvostettu talo ja se on usein kivistä. Kuopion messualueen kivitaloissa kiveä on käytetty monessa muodossa: betoniharkkoa, kevytsoraharkkoa, eristeharkkoa, betonielementtejä, tiiltä, siporexia.

Kuopion asuntomessujen aluevalvoja *Esa Koponen* kertoo siviilityöpaikaltaan, Kuopion rakennusvalvonnasta, että palaute messujen omakotirakentajilta on ollut erittäin myönteistä. Viesti on ollut, että jopa lupamaksujen korottamiseen oltaisiin valmiita, jos rakennustarkastus ns. normaalirakentamisessa saataisiin yhtä lähelle rakentajia.

Tyytyväisenä palautteesta Koponen kuitenkin huomauttaa, että vastaavan työjohtajan vastuuta ei pidä siirtää rakennusvalvonnalle.

Koponen, joka keväällä sai myös valtakunnallisen Vuoden rakennustarkastaja -tunnustuksen, kertoo että messujen aluevalvojana toimiminen oli mieluista vaihtelua rakennustarkastajan normaalitööhön. "Kuopion kokoisessa kaupungissa se tuppaa olemaan pitkälti paperityötä."

"Messuilla sai sen sijaan olla koko ajan mukana työmaalla ja pääsi tutustumaan monipuolisesti suomalaisen omakotirakentamiseen. Aikaisemman kokemuksen ansiosta pystyi neuvomaan ja toisaalta itse sai lisänäkemystä rakennustarkastajan työlle", hän aprikoi.

KIVEÄ RINTEeseen JA RANTAAN

Koponen yhtyy mutu-tuntumalla toimittajan arvioon siitä että Kuopion asuntomessualueella on aikaisempia messuja enemmän kivirakenteisia omakotitaloja.

Miksi kivistä -kysymykseen hän vastaa ensimmäiseksi rinnemaaston. Lehtoniemessä oikeastaan kaikki tontit ovat rinnetontteja, osa hyvinkin jyrkkiä. "Se johtaa tekemään ainakin ensimmäisen kerroksen harkoista. Ja miksei sitten muutkin."

Koponen on huomannut että myös rantarakentaminen, jota Kuopiossa on luonnonolosuhteiden ansiosta paljon, tarkoittaa usein kivirakentamista. "Rantaan tulevat omakotitalot ovat usein tavallista isompia ja ne on tehty kivistä. Johtunee osaltaan siitä, että arvostetulle paikalle halutaan tehdä arvostettu talo."

Entä kivirakentamisen työläys: "Jos kivitalo tehdään paikalla muuraamalla, siihen menee tietysti enemmän aikaa. Varsinkin harkkomuuraaminen on kuitenkin varsin nopeaa ja tekijöitäkin ainakin täällä Kuopion suunnalla löytyy", Koponen suhteuttaa.

- SS